

KORRALDUS

10.12.2024 nr DM-128901-13

Maavara kaevandamise keskkonnaloa VALM 029 muutmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, § 66 lg 2 punkti 2, § 67, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 59, haldusmenetluse seaduse § 61 KIVIKANDUR OÜ taotlusele nr T-KL/1024720 ja Elva Vallavolikogu 30.09.2024 otsusele nr 129, otsustab Keskkonnaamet:

1.1. muuta KIVIKANDUR OÜ (registrikood 11200972) kuuluvat Helmi-Aakre maardla Helmi-Aakre III kruusakarjääri keskkonnaluba nr VALM 029 (lisatud);

1.2. seada antavale keskkonnaloale kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse punktis 3.3 „Kõrvaltingimuste seadmine“ toodust;

1.3. avalikustada KIVIKANDUR OÜ keskkonnaloa nr VALM 029 muutmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Käesolev korraldus on keskkonnaloa nr VALM 029 lahutamatu osa. Keskkonnaluba nr VALM 029 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

KIVIKANDUR OÜ (registrikood: 11200972, aadress Järvekalda tee 1, Harkujärve küla, Harku vald, Harju maakond) esitas 21.06.2024 Keskkonnaametile maavara kaevandamise keskkonnaloa nr VALM 029 (edaspidi *kaevandamisluba*) muutmise taotluse Helmi-Aakre III kruusakarjääris (registreeritud Keskkonnaameti süsteemis KOTKAS 21.06.2024 numbriga DM-128901-1).

Kaevandamisloa nr VALM 029 (kaevandamisluba kehtib 06.11.2008 - 06.11.2025) alusel kaevandab KIVIKANDUR OÜ Helmi-Aakre III kruusakarjääris ehituskruusa. Kuna maavara ei jõuta keskkonnaloa kehtivusaja jooksul ammendada ja karjääri korrastada, taotletakse kaevandamisloa nr VALM 029 pikendamist 15 aasta võrra. Kaevandamisloa pikendamine on vajalik, et ettevõtte saaks maavara varu täielikult ammendada ja ala nõuetekohaselt korrastada ning tagada seega ümbruskonna varustamise kvaliteetse ehitusmaterjaliga.

Helmi-Aakre III kruusakarjäär, mäeeraldise pindalaga 4,94 ha ja teenindusmaa pindalaga 4,94

ha, asub Tartu maakonnas Elva vallas Rebaste külas eraomandisse kuuluval katastriüksusel Simuna (katastritunnus 60801:001:1922). Kinnistu sihtotstarve on 100% mäetööstusmaa. Taotluse kohaselt oli Helmi-Aakre III kruusakarjääri plokk 3 aT (ehituskruus) 31.03.2024 seisuga aktiivne tarbevaru 151,707 tuh m³ ja kaevandatav varu 126,710 tuh m³. Kaevandatav maavara leiab kasutust ehituse ja teedehituse valdkonnas. Kaevandatud maa korrastatakse metsamaaks ja tehisveekoguks.

Antavale kaevandamisloale kantakse mäeeraldisega seotud (seisuga 30.09.2024) ehituskruusa aktiivse tarbevaru koguseks 141,195 tuh m³ ning kaevandatava varu koguseks 116,198 tuh m³.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Kaevandamisloa pikendamise taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja, Maa-amet (01.07.2024 kiri nr 9-3/24/8230-2). Ettepanekuid ei esitatud,

Riigilõiv 500 € on tasutud 21.06.2024 riigilõivuseaduse § 136² lg 2 kohaselt.

Taotletava mäeeraldisega ja selle teenindusmaa piiresse ei jää ühtegi kitsendusi põhjustavat objekti ega piiranguvööndit.

2.2. Keskkonnaloa taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

KeÜS § 47 lg 2 kohaselt avaldatakse kaevandamisloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teade võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi. Keskkonnaamet jätab kaevandamisloa muutmise ja pikendamise taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuseks puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Kaevandamisloa muutmise taotlus on 11.07.2024 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 11.07.2024 kirjaga nr DM-128901-3 kaevandamisloa muutmise taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lg 1 p 1 ja 2 nimetatud isikuid. Avalikustamise käigus huvitatuid isikuid ei lisandunud ega arvamusi ei avaldatud.

Kuni loa muutmise või muutmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet 15.11.2024 õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis ettevõttelt KIVIKANDUR OÜ 14.11.2024 kirjaga nr DM-128901-11 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa muutmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saamisest.

Ettevõtte 15.11.2024 kirjaga nõustus otsuse ja loa eelnõuga.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (KMH) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu” (KMH määrus).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhinnangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise

üle.

Keskkonnaamet jättis 08.11.2024 kirjaga nr DM-128901-10 „Helmi-Aakre III kruusakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ algatamata keskkonnamõju hindamise kaevandamisloa nr VALM 029 muutmise menetluse käigus. Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja keskkonnaloa kõrvaltingimustena (vt p 3.3.).

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnaloa andmisel

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1. muudetakse keskkonnaluba nr VALM 029 vastavalt ettevõtte 21.06.2024 esitatud taotlusele nr T-KL/1024720.

3.2. Täiendavad kaalutlused keskkonnaloa andmisel

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saatis Keskkonnaamet 11.07.2024 kirjaga nr DM-128901-4 kaevandamisloa muutmise taotluse arvamuse saamiseks kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele, Elva Vallavalitsusele.

Elva Vallavalitsus 17.07.2024 kirjaga nr 5-5/108-1 palus arvamuse avaldamise tähtaega pikendada 01.10.2024. Pikendada sooviti seoses sellega, et keskkonnaloa pikendamise taotlus tuleb arutusele 30.09.2024 toimuval vallavolikogu istungil, mistõttu ei ole Elva Vallavalitsusel võimalik kahe kuu jooksul arvamust avaldada (registreeritud Keskkonnaameti süsteemis KOTKAS 18.07.2024 numbriga DM-128901-5).

Keskkonnaamet 22.07.2024 kirjaga DM-128901-6 nõustus tähtaja pikendamisega ning palus esitada aramus hiljemalt 01.10.2024.

Elva Vallavolikogu 30.09.2024 otsusega nr 129 nõustus Helmi-Aakre III kruusakarjääri keskkonnakaitseloa muutmistaotlusega maavara kaevandamise tähtaja pikendamise eesmärgil.

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmekava, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmekate kohta. Helmi-Aakre III kruusakarjääri keskkonnaloa muutmise taotluse seletuskirja kohaselt kaevandamisjäätmekate ei teki. Kaevandamisjäätmekateks võib kvalifitseerida kooritud katendi, kuid taotluse kohaselt korrastatakse karjäär veekoguks ja metsamaaks ning eemaldatud katend kasutatakse täies mahus ala korrastamisel. Kaevandamise ajal on katendivallid efektiivsed müra- ja tolmutõkked. Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jäätmekate eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjäätmekate siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jäätmekava esitada ning taotleda keskkonnaloale juurde jäätmekate eriosa.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb hetkel kehtiva MaaPS §-s 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

MaaPS § 55 lõike 2 punktides 1-9 ja lõike 3 punktides 2-3 toodud asjaolusid Helmi-Aakre III kruusakarjääri mäeeraldise, mäeeraldise teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

Muuhulgas keeldutakse kaevandamisloa andmisest ja muutmisest, kui kaevandamine on vastuolus riigi huvidega.

Käesolev taotlus ei ole vastuolus riiklike huvidega, kuna taotletav maavara on eraomandis ja ei ole teada asjaolusid, mis nimetatud vastuolu võiks põhjustada. Eelnevast tulenevalt on Keskkonnaamet seisukohal, et taotletav tegevus ei ole vastuolus riigi huvidega.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 11 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus keskkonnaloa andmisega. Elva Vallavolikogu 30.09.2024 otsusega nr 129 nõustus Helmi-Aakre III kruusakarjääri keskkonnakaitseloa muutmistaotlusega maavara kaevandamise tähtaja pikendamise eesmärgil.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 12 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui taotletava keskkonnaloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega.

Keskkonnaameti 08.11.2024 kirjaga nr DM-128901-10 kinnitatud KMH eelhinnangu järelendus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju.

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmekate käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning KIVIKANDUR OÜ ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmekate käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 11.11.2024).

Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses.

3.3. Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnanahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

Kaevandamisloal nr VALM 029 on kõrvaltingimustena märgitud järgnevad nõuded (kõrvaltingimused):

1. Jäätmete ladustamine on karjääris keelatud. Vältimaks kütuse ja õli leket pinnasesse ja põhjavette, peab masinate ja mehhanismide hooldamine, väikeremont ning tankimine toimuma ainult selleks ettenähtud teenindusplatsil.
2. Tagada maavara väljaveoks kasutatava tee muutmine tolmuvaaks (veega kastmine).
3. Kaevetöid teostada päevasel ajal ja tööpäevadel.
4. Kaevandamisega kaasnevate mõjude korral põhjaveele ja selle tasemele kannab tekkivad lisakulutused tööde teostaja.
5. Kaevandamisega rikutud maa tuleb korrastada nõuetekohase projekti alusel. Korrastamisega tuleb alustada tehnoloogiliselt esimesel võimalusel ning see lõpuni viia enne kaevandamise loa kehtivuse lõppu.

Keskkonnaamet kaasajastab kõrvaltingimusi järgnevas sõnastuses:

1. *Vältimaks kütuse ja õli leket pinnasesse ja põhjavette, peab masinate ja mehhanismide hooldamine, väikeremont ning tankimine toimuma ainult selleks ettenähtud teenindusplatsil.*
2. *Kasta karjääris kaevise transportimisel ja killustiku tootmisel kasutatavaid teid. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C, tuleb kasta teid tolmu vältimiseks.*
3. *Karjääris teostatavad tegevused (kaevandamine, maavara väljavedu, purustamine...) on lubatud esmaspäevast reedeni päevasel ajal.*
4. *Kaevandamisega kaasnevate mõjude korral põhjaveele ja selle tasemele kannab tekkivad lisakulutused kaevandamisloa omaja.*

Kõrvaltingimust nr 5 kaevandamisloale ei kanta. See on seadusest tulenev kohustus ja antavale loale ei ole vaja kanda.

Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Elva Vallavolikogu 30.09.2024 otsusega nr 129 nõustus Helmi-Aakre III kruusakarjääri keskkonnakaitseloa muutmistaotlusega maavara kaevandamise tähtaja pikendamise eesmärgil tingimusteta.

3.4. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalused kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelespea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/keskkonnakaitseloa-omaja-meelespea>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiit Rahe

peaspetsialist juhataja ülesannetes

maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnavaluba
2. Helmi-Aakre III mäeeraldise plaan
3. Helmi-Aakre III läbilõiked
4. Helmi-Aakre III korrastatud ala plaan

Teadmiseks: AS TREV-2 Grupp, Elva Vallavalitsus, Maa-amet, Riigimetsa Majandamise Keskus, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Transpordiamet

Aare Mark

vanemspetsialist

maapõuebüroo